

Stichting Meensel-Kiezegem '44

14^e Nieuwsbrief – Januari 2005

Enkele Foto's

Aan het beeld "De Wanhoop van Meensel-Kiezegem" lazen meter Chris Desaever (in het nederlands) en peter Alfred Van Sina (in het duits) het gedicht van Ina Stabergh "Neuengamme, Ik kwam terug" voor nadat ze de historische Belgische vlag hadden gehesen op zaterdag 28 augustus 2004.

Als vertegenwoordigers van diverse instanties waren in Neuengamme aanwezig: Majoor Laurent, afgevaardigde militair attaché te Hamburg, Dr Klaus Dauer, president van het district Bergedorf, Karin Schawe, stafid KZ Neuengamme, Dr Detlef Garbe, directeur KZ Neuengamme, Siegfried Peiner, Iste secretaris van de Belgische Ambassade te Berlijn.

Bij de onthulling van de plakkaat Meensel-Kiezegem bij Schützenhof: Professor Reimond Gaebelein, Senatorin-Minister van arbeid, vrouwen, gezondheid, jeugd en sociale zaken Karin Röpcke, ex-burgemeester Tielt-Winge Romain Robeyns, gemeenteraadslid Marianne De Mol, schepenen Paul Delimon en schepenen Chris De Saever

De president van de Burgerschaft (parlementsvoorzitter) van de bondsstaat Bremen, Christian Weber, ontving de hele groep in het moderne parlamentsgebouw van Bremen en verzorgde er een rondleiding.

Prettige Kerst en Gelukkig Nieuwjaar

Straks zijn de jaarlijkse “eetdagen” van de kerkelijke en burgerlijke eindejaarsfeesten voorbij. In ons achterhoofd blijft de “eetrage “ hangen als een ballast die we een volgende maal zeker weer kwijt willen.

Vandaar ook een passend gedicht van Jos Brink uit “Op weg naar Betlehem “.

***De etalages stralen in de straten
en de versiering wiegelt in de wind.
Vanwege de geboorte van het Kind
propt iedereen garnalen in tomaten.
Wat is de wereld ziek!
We moeten het weer horen.
Maar met wat engelenkoren
en met wat Anton Pieck
komt iedereen het door.
Met whisky en Campari
wordt het weer januari.***

“Goed voor een indringende, ontroerende en memorabele tocht”.

Deze uitspraak geldt als enig bewijs van de grote voldaanheid waarmee onze medereizigers aan de zevende herdenkingsreis hun herinneringen opbergen.

Onze vierdaagse herdenkingsreis eind augustus 2004 en in het bijzonder het gezelschap van de meer dan vijftig deelnemers werd een belevenis die niet alleen in het fotoalbum zal bewaard worden. Het werd een eindtreffen op uitzonderlijke plaatsen mét uitzonderlijke mensen. Wij hebben alles hieromtrent in de 13è Nieuwsbrief uitvoerig uitgesmeerd en vernomen. Onze vorige nieuwsbrief was aldus een buitenbeentje betreffende inhoud en presentatie.

Inhoudelijk konden we terugkijken op de stimulering die de zevende herdenkingsreis bij sommige medereizigers aanmoedigend heeft geleid tot het grijpen naar de pen of het toetsenbord van hun PC.

Het was een positieve ervaring zulke lovende en dankende bewoordingen en commentaren onder ogen te krijgen

Anderzijds was er het onaangekondigde printen in kleur door Proline Systems .Wij mochten gebruik maken van de technologische ondersteuning . De geleverde bijdrage van dit bevriende bedrijf is andermaal een schitterende parel op de kroon van het werk van de Stichting. Onze dank daarvoor. Proficiat aan de afwerkers.

Wij waren tevens aangenaam verrast over de reacties. De mensen kruipen toch niet zo gemakkelijk in de pen of zijn niet zo geneigd om “in beeld te komen “ via e-mail of internetcorrespondentie. Respons lijkt gemakkelijk.

Maar wat bleek verder nog uit de geschreven reacties? Vooreerst dat er meer mensen “aan het werk kunnen “ om op vrijwillige basis enige aanbod bij te brengen om de aanstaande Nieuwsbrieven medemenselijker op te krikken. Het zou onaanvaardbaar blijven dat alleen bestuursleden of de bestaande redactie de bladzijden blijven vullen. Mensen met wensen, gevoelens, inspiraties of wat dan ook, je kan het altijd kwijt in het kader van de Stichting; als het maar niet indruist tegen onze principes of met ongewenste afbraakpolitiek .

De toon die gezet werd in deze 13è Nieuwsbrief draagt een louterend karakter gezien de uitspraak van sommige medereizigers. Inderdaad, we ontdekken een loutering door de erkenning van het lijden en het echte beleven.

Ik denk hierbij aan het boek “Veroverde Vergeving” . Misschien zegt de Zuid - Afrikaanse Waarheidscommissie u niks meer? De schrijfster Pumla Gobodo - Makidizela bekleedde in deze veelbesproken commissie een zeer bijzondere functie . In haar boek “Veroverde Vergeving” schrijft zij meteen ook over de gesprekken die zij had in de gevangenissen, vooral met daders van wraakzuchtige aanslagen, waanzinnige moordenaars in de Zuid -Afrikaanse situatie en de meedogenloze rassensrijd die hieruit voort vloeide.

In deze functie moest zij op de zitting van de Waarheidscommissie ook verslag uitbrengen over de meest onvoorstelbare scènes en liquidaties van en over de zwarte bevolking. In de gegeven omstandigheden moest zij ook praten over en mét onder andere een zekere Eugène de Kock, gewezen geheime politie-inspecteur die voornamelijk tot taak had “mensen uit de weg te ruimen” en daar bovendien nog prat op ging ook.

Zij schrijft over haar verwarrende gevoelens, over haar medelijden met hem. In een onbewaakt ogenblik raakt ze zelfs één keer zijn moordenaarshand ten teken van troost. Ze werd hierdoor zo geschokt dat ze de volgende dag haar eigen hand niet meer kan bewegen. Zo ontdaan is ze door de verontwaardigde gevoelens.

Ze heeft beetje bij beetje de passie en de vreugde en de levensroutine zien verdwijnen van de vrouwen die zich ermee verzoend hadden en de hoop hadden opgegeven ooit nog iets anders te kennen dan te leven zonder familie.

Ze beleeft ook het verlangen om te praten met de weduwen van-de-door-de-Kock-vermoordemannen, om met hem te kunnen praten . Ze beschrijft hoe deze vrouwen hysterisch huilen, niet alleen om zichzelf, ook om dé dader De Kock.

De schrijfster komt tot de overtuiging, dat verzoeningen en het herstel van de menselijke verhoudingen, noodzakelijk zijn om verder te kunnen leven. Daarin ligt de verlossing. Herkennen wij niet onszelf hierin?

Is dat misschien ook niet de goednieuwsshow die de Stichting brengt met haar herdenkingsprogramma in de Noord -Duitse steden Hamburg en Bremen met hun verdoemde restanten uit het leven in de kampen van Wereldoorlog II. Eens waren ze voor ons de Grote Onbekenden in de vervolgcampagne sinds 1945 ...

*In die geest kregen we nieuwjaarswensen vanuit Bremen en Hamburg -Neuengamme die met deze aan u allen overmaken. **Een gezond, succesrijk en vredevol nieuw jaar 2005.***

*Guido Hendrickx
Voorzitter
De Stichting M-K '44*

(Eind 2004 onderging onze voorzitter Guido Hendrickx een heelkundige bewerking in de kliniek Gasthuisberg. Ondertussen is het thuis herstellende en maakt het van dag tot dag beter. Tegen de maand mei hopen we hem dus fit en wel bij ons op herdenkingsreis te hebben)

Tussen Vuur & Storm

Met een overzichtstentoonstelling onder de benaming “Tussen vuur en storm” opende een nieuwe afdeling van ons Koninklijk Legermuseum te Brussel. Het ietwat ouderwetse imago moet hierdoor doorbroken worden.

In de eerste fase zal het voornamelijk gaan over de periode tussen 1917 en de herfst 1940 met toelichting over het ontstaan van de verschillende onafhankelijk staten en de totalitaire regimes in sommige van hen.

Op de keper beschouwd, het wordt wel even tijd. Immers sinds 1923 werd er niet veel meer gewijzigd aan de etalage. Tweede en derde fase gaan over juli 1940 tot 1945 en per slot de periode na 1945. Dat wordt finaal zeker wachten tot 2005 voor het gediversifieerde publiek: specialisten, studenten, oud-strijders...als ze nog...

Feit is Stalin, Hitler en Mussolini hebben hun stempel gedrukt op het ontstaan van totalitaire regimes in Duitsland, Italië en USSR.

In het tweede deel komt ook de Tweede Wereldoorlog en in het bijzonder de 60e herdenking van de feiten.

De “Koude Oorlog “ zal niet vergeten worden en de wereldconflicten die erop volgden. De terroristische aanslagen van 11 september in de VS zal als afsluiter het Legermuseum van een ouderwets imago verlossen. Een totaal vernieuwde collectie dus zeker vanaf 2006 à 2007. Hierna volgt toch wel een extra expo - tip in dat verband.

De soldaat - kunstenaars aan het toenmalige front van WO I, krijgen een speciale attentie in het Legermuseum. Na 90 jaar ontdekt men dat hun werken lange tijd verwaarloosd werden en totaal in de vergeethoek zijn geraakt. De gevonden en bewaarde werken krijgen vanaf nu een “vaste opstelling “ in het Koninklijk Legermuseum.

Penseel op het geweer, zo heet de afdeling en zal zowat 156 kunstwerken van een vijftigtal Belgen en Fransen bevatten. Vooral schilderwerken met sterk uiteenlopende interesses krijgen een kans.

De gruwel en de tragedie van de Grote Oorlog in kunstvorm en Nooit eerder getoond!
Een meesterwerk is alvast “De brand van Leuven” van Franz Gaillard.

Tot in november 2008, de 90^e verjaardag van WO I gratis toegankelijk van dinsdag tot zondag. Voorafgaand informeren kan op **02.737.78.11**
De totaliteit van het Koninklijk Legermuseum bezoeken is verrassend leerrijk.

De nieuwe Anne Frank.

Meer dan zestig jaar na de Tweede Wereldoorlog is in het Nederlandse Tilburg een spraakmakende ontdekking gedaan: een geheim dagboek van Helga Deen, een joods meisje van 18 jaar. Ze werd in 1943 in een Pools concentratiekamp om het leven gebracht. Het verhaal doet ons onvermijdelijk denken aan dat andere joodse meisje Anne Frank. Een zaak om te volgen temeer daar er al heel wat gegevens bekend raakten. Helga was eindejaarsstudente, in volle voorbereiding van haar eindexamen toen ze op 1 april 1943 werd aangehouden en afgevoerd naar Vught waar het hele gezin werd gevangen gehouden: vader, moeder en jongere broer. Het meisje heeft waarschijnlijk gedacht dat de aanhouding zowat een identiteitscontrole zou uitmaken.

Om de “dode momenten” een bezigheid te hebben had ze haar schriftje van scheikunde mee binnengesmokkeld in barak 34 B. wat bleek nu bij de ontdekking van dit studentenschrift?

Een hele maand lang schreef zij anekdotes, gedachten en brieven neer

Eveneens een aantal schetsen als beelden van verschillende kampen waarin ze de laatste maanden van haar leven

doorbracht. Het Regionaal Archief van Tilburg toonde het “dagboek”, want dat was het geworden, op een herdenkingstentoonstelling. Pittig detail: Helga’s liefste toen was Kees van den Berg. Het de zoon van deze Kees die het schriftje in bruikleen gaf. Hij had het kleinood gevonden in een bruine tas van Helga. Hoe en op welke manier de aanstaande familie Van den Berg na de oorlog in het bezit kwam van de bezittingen van Helga is mij een raadsel.

De slag om de Ardennen 44 - 45

Wanneer u dit leest zal dit vast oud nieuws zijn omdat de media met heel wat belangstelling zullen bericht hebben over de zestigjarige herdenkingsmomenten van het Von Runstett - offensief, Battle of the Bulge,

Wacht am Rhein, kortom de Ardennenslag.

Toen de oorlog in '44 eigenlijk al was afgelopen kwam er nog onverwacht Duits militair verweer met het oog Antwerpen en de haven terug in handen te krijgen.

Het offensief duurde van 16 december '44 tot eind januari '45. Het was meteen de meest nutteloze en bovendien de meest bloedigste veldslag van de Tweede Wereldoorlog. Na vijftig dagen van sneeuw, koude, verschrikking en dood konden de geallieerden spreken over een zegetocht.

Er zijn sensationele films over gemaakt en evenveel boeken over geschreven.

Zopas is een nieuw boek op de markt gegooid van Emile Engels: De slag om de Ardennen 44 - 45.

Dit boek geeft dan toch wel een gedetailleerd verslag over de krijgsverrichtingen. We krijgen een ietwat correct militair verhaal met 350 foto's met commentaar van ooggetuigen van alle slag.

Het aantal slachtoffers zal nooit met zekerheid bekend zijn.

Na zestig jaar kunnen afgeronde cijfers een idee meegeven van de menselijke schade

Amerikanen 19.000 doden 47.000 gewonden

Duitsers 17.200 doden 34.000 gewonden

Burgers 3.000 doden onbekend aantal gewonden

Duitstalige families uit de Oostkantons zijn nog altijd niet te spreken over het leed dat zij te verwerken kregen omdat zij(omwille van hun taal) als vermomde vijandige soldaten werden aanzien en aldus behandeld in deze voor Duitsers verloren zaak. Hitler heeft massaal zijn laatste troepen ingezet niettegenstaande Von Runstett nochtans gewaarschuwd had van het waanzinnige van deze beslissing.

Het boek is zowat een getuigenverslag waarin zowel Duitsers als Amerikanen, burgers zowel als militairen refereren naar situaties waarbij het overzicht van de gevechten als een waar verhaal op 'n blaadje gepresenteerd worden.

Slotsom is: “Bevel van hogerhand “. En daarmee is alles gezegd.

ACHTSTE HERDENKINGSREIS VAN 2 MEI TOT 5 MEI 2005

Deze vierdaagse reis is zeer speciaal daar het 60 jaar geleden is dat Neuengamme werd bevrijd. Er zijn dan ook speciale herdenkingsplechtigheden met deelname van alle landen die ooit slachtoffers ter plaatse hadden o.a. uit België, Nederland, Frankrijk, Italië, Duitsland, Denemarken, Zweden, Polen Rusland, Oekraïne, Tsjechië, Luxemburg enz. Daarom gaan we nu uitzonderlijk in mei en sluiten we ter plaatse aan bij de groep van "De Vriendenkring van Neuengamme" met Victor Malbecq.

We overnachten terug in de hotels van de Ramada-keten, zowel in Bergedorf en Bremen. De prijs is 300 euro per persoon voor een dubbele kamer en 350 euro voor een éénpersoonskamer. Hierin zijn inbegrepen: drinkgelden, warm avondmaal, drie overnachtingen, uitgebreide ontbijten, luxeauto met video, bar en bibliotheek, gidsen en begeleiding en de ontvangsten in Hamburg en Bremen. Daar er al een twintigtal inschreef vragen we als bevestiging en liefst nog in februari een voorschot te storten van 100 euro op rekening 142-4022035-52 van Herdenkingsreis Neuengamme 2005. De coördinatie is voor de achtste maal in handen van René Cauwbergs, Glabbeeksesteenweg 93 te 3390 Sint-Joris-Winge (016/632460)

Voor deze "Speciale Achtste Herdenkingsreis" ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van de "bevrijding" van het kamp van Neuengamme reizen we deze maal dus af in mei. Onze goede vriend Victor Malbecq zal ter plaatse zijn en is op de hoogte van het verloop van de internationale herdenking. Daarom gaan we dit jaar niet in augustus. Ook drong professor Gaebelein aan op een gesprek met de jongeren van Bremen. We zien ter plaatse wat er op dit vlak mogelijk is. Het is natuurlijk wel spijtig dat deze reis onder het schooljaar valt en de jongeren zo niet de volle kans krijgen om mee te gaan. Uitgesteld is echter niet verloren en wij vinden het interessant en nuttig de Duitse jeugd met onze jongeren in een gesprek te betrekken.

Voorlopig Reisschema M-K'44

(De details verschijnen in onze nieuwsbrief van april - er kunnen enkele uurwijzigingen voorkomen omwille van plaatselijke maatregelen. Wie echter nog meer inlichtingen wil kan bij onze medewerkers ten rechte - zie laatste pagina van deze nieuwsbrief)

2 Mei 2005:

Meensel-Station vertrek 06.30u (wij rijden nu eerst naar Bremen via Aken, Keulen, Dortmund en Osnabrück (A1)

Rond 15 uur trachten we *Schützenhof* te bereiken en houden een herdenking aan de vorig jaar onthulde plakkaat die herinnert aan de 15 slachtoffers van Meensel-Kiezegem op de A.G. Weser stierven (o.a. Edward Van Goidsenhoven, Guillaume Van Hellemont, Richard Hendrickx, René Janssens & Emiel Reynders). Daarna verblijven we een tijdje ter plaatse (De vrienden van Schützenhof dringen al een tijd aan om wat langer met ons te kunnen praten) Na dit samenzijn rijden we naar het hotel waar na het avondmaal voorzien in een wandeling door het wondermooie centrum van *Bremen* met hopelijk Reimond Gaebelein als gids.

3 mei 2005:

In de voormiddag: bezoek aan het *Österholzerkerkhof* (daar liggen een tiental medeburgers begraven, mogelijk gaan we eerst naar de *Valentinbunker in Farge*). Na een bezoek bij dag door Bremen-centrum (korte afstand) worden we ontvangen op het stadhuis (vorig jaar waren we te gast in het Parlement met voorzitter Christian Weber). Op het historische stadhuis is burgemeester Dr. Henning Scherf de gastheer.

Eetmaal in Farge (?) en bezoek aan 's werelds grootste duikbootbunker waar o.a. Natens Prosper, Pittomvils Jozef & Petrus, Trompet Frans, Van Gilbergen Frans, Van Goidsenhoven Edward, Van Hellemont Guillaume, Van de Gaer Jozef & Boesmans Jozef dwangarbeid verrichtten.

Op de terugweg gaan we ook de plaats bezoeken waar het kamp van Blumenthal stond. Daar kwamen van bij ons om: De Bruyn Marcel, Bruers Theofiel (?), Natens René, Van de Gaer Herman, Hendrickx Richard & Boesmans Jozef (enkele namen staan op twee plaatsen vermeld: de reden hiervan is dat er in Blumenthal gecentraliseerd werd, in opdracht werd gewerkt ,vb. A.G.Weser, en dus dat dezen meerdere malen genoteerd staan: centraal en in de deelkampen of werkplaatsen.)

Naar *Neuengamme*: Om 17 u is er voor de overlevenden en de buitenlandse gasten een bezoek met tolk aan de nieuwe tentoonstelling in het nieuwe museum.

Om 19 u worden dezen ontvangen door de senaat en heeft in de zuidelijke vleugel van de Walther-Werke een academische zitting plaats gevolgd van een avondmaal in buffetvorm. (aangeboden door de Senaat van Hamburg)

4 mei 2005:

Om 9u30 is er een oecumenische dienst van 8 religies +vrijzinnigen.

11 u is er de opening van de officiële plechtigheden met als sprekers:

- De heer Ole von Beust, opperburgemeester van de stad Hamburg
- Mevr. Dr Weiss, federale minister van Cultuur (huldigde ook mee ons beeld in)
- de heer Robert Pinçon, voorzitter van de "Amicale Internationale de Neuengamme"

Aansluitend de neerlegging van de kransen aan de voormalige gevangenis

13u Middagmaal aangeboden door de Senaat

Namiddag: geleid bezoek in de nieuwe tentoonstellingen-Ontmoeting tussen de generaties

17u: "Requiem" van Mozart in de westelijke vleugel van de Klinkerwerke

5 mei 2005:

Plechtigheid aan het beeld "De wanhoop van Meensel-Kiezegem" en bloemenneerlegging.

Terug via *Bergen-Belsen* (waar Jef Pittomvils en Adolf Hendrickx van onze gemeente en ook Anne en Margot Frank omkwamen)

Voor verdere informatie i.v.m. de herdenkingsreis kan je terecht bij René Cauwbergs, Glabbeeksesteenweg 93 te 3390 Sint-Joris-Winge (016/632460), alsook voor de inschrijvingen.

Hier een deel uit een brief van professor Gaebelin:

- *Dus de Duitse bewerking van de film (Meensel-Kiezegem '44) was al op tv in Bremen. Hij zal ook op vele scholen in verschillende steden vertoond worden, vooral in verband met de 60ste herdenking van de bevrijding van de nazi's.*
- *De Duitse versie van jouw film was op vrijdag op het "Open Tv-kanaal Bremen" te zien. Op 26 oktober gaan ze een interview hebben in de radio en op 9 november gaan wij hem vertonen in de Stedelijke Bibliotheek van Bremen.*

CD Oorlogsliederen wordt intens voorbereid.

Tijdens al de oorlogen worden er door het volk liederen gemaakt. Meestal zijn dat teksten op bestaande melodieën. De Stichting Meensel-Kiezegem '44 verzamelde zo een eerste deel van 100 liederen in samenwerking met professor Stefaan Top van de K.U. Leuven. (ondertussen is een tweede boek met nog eens 100 liederen in voorbereiding)

Met de cd wordt kortelings een aanvang gemaakt. Het Sint-Mattheuskoor van Meensel is een 12-tal liederen aan 't instuderen met accordeonbegeleiding van Guido Hendrickx en onder leiding van Frans Lambrechts. Solisten op deze cd zullen Annie Cremers en Gustaaf Duerinckx zijn.

De liederen worden afgewisseld met gedichten van Ina Stabergh uit de bundel "Neuengamme, Ik kwam terug" en teksten over het kamp van Magda van Goidsenhoven.

Het lied "De Eendracht", dat zal verschijnen in de tweede bundel, is speciaal gecomponeerd en gedicht om de vaderlandslievende gevoelens tot uiting te brengen. "De Eendracht" is qua stijl vergelijkbaar met ons vaderlands lied: ietwat bombastisch van tekst en muziek maar wel passend in zijn tijd.

Het koor "de choeur" van Kiezegem creëerde het. Later werd dat koor door de bezetters en collaborateurs verboden omwille van te patriotisch. In een bewerking van Frans Lambrechts zong het koor dit lied ook al in de film "Meensel-Kiezegem'44".

Een ander lied, gemaakt op de tonen van "Je bent met goud niet te betalen" is van de hand van een dorpsgenoot Isidoor Bruers. Dit lied "Barbaarsheid in het dorp" werd gemaakt in de maand augustus en geeft treffend de sfeer van die periode weer.

Hij maakte ook onder andere een lied over de Vliegende bom. Dit laatste, op de melodie van "Bij de oude toren" zal ook op deze cd gezet worden. Het noodlot wilde dat hij zelf slachtoffer werd van een V1 en in Linkhout dodelijk werd getroffen.

Een derde lied dat wij vonden op een marktblad uitgegeven door Geens-Van Gestel uit Aarschot is opgedragen: "Aan de Stille helden van het Belgische verzet", en draagt dan ook deze titel. De melodie is deze van het gekende "Aan het strand stil en verlaten". Wij willen dit lied hier gepast hulde brengen aan, die meer respect verdienen dan hen meestal te beurt valt.

Liederhandelden over verdriet, over liefde, over trouw en ook over ontrouw. De mannen zaten veelal in gevangenschap of waren verplicht te werk gesteld. De vrouwtjes zagen als aantrekkelijke mannen alleen vreemde soldaten. Daarover ontstonden ook liedjes: soms droevig, maar ook vrolijker, zoals ons geestig-sarcastisch nummer: "Van in Duitsland werd onze Pier papa" dat gaat over Piet Pommels en de belevenissen van zijn verse bruid. Op de melodie van "My Bonnie" is dit een pareltje van oorlogshumor.

Verder brengen wij een versie van de "Brabançonne", die o.a. in Diest en Sint-Joris-Winge (11-11-04) veel bijval oogstte bij de herdenkingen. Ook de "Moorsoldaten", het Partizanenlied en nog een tiental andere liederen uit het boek "Volksliederen rond de tweede wereldoorlog" zullen erop staan.

Wöbbelin

De video/dvd "Het Verschrikkelijke kamp van Wöbbelin" is toegekomen en in ons bezit. Geïnteresseerden kunnen bij ons terecht. Deze film bevat de vernieuwde versie en een samenvatting van de film van Mark Van den Driessche over de bedevaart ter gelegenheid van de 50^e verjaardag van de bevrijding van het kamp van Neuengamme. Ook is er de tekst en de zang van zowel "De Moorsoldaten" als "Het Partizanenlied" op te vinden. Deze prent werd gerealiseerd door Eman in opdracht van de Belgische vriendenkring van Neuengamme.

Germaine De Ryck is niet meer.

Wij zullen in het vervolg de zachtaardige, moedige Germaine moeten missen. Na een ongelijke strijd tegen haar ziekte overleed zij op 14 december 2004 in het Rustoord "Hof ter Heyde" in Bekkevoort. Germaine was van 1920 . Zij was bij de razzia's in 1944 de eerste oorlogsweduwe. Haar man August werd 's morgens vroeg neergeschoten op de weg naar het kerkhof, waar een herdenkingskruis werd geplaatst. Later huwde zij met de broer van August, Jozef. Zij bleef met haar kinderen Alfons en Theo achter en later werden dan nog Alida (+) en August geboren.

Het leven heeft Germaine niet gespaard: naast de dramatische 1 augustus 1944, verloor ze ook haar tienerdochter Alida, haar man Jozef en enkele jaren geleden haar geliefde kleinzoon Kurt. Toch was zij het die anderen trachtte te troosten met een hoopvol relativiseringsvermogen. Op een onwaarschijnlijke serene wijze was zij ook de eerste getuige in onze film "Meensel-Kiezegem '44". Dat zal dan ook steeds de beste herinnering blijven en de les die we van haar leerden: Achter elke donkere wolk schijnt toch de zon en is er een randje licht . Ook haar gezegde dat wij enkele keren mochten vernemen is om over te blijven denken: "Veel mensen zeggen iets, maar willen feitelijk iets anders zeggen". *De "Stichting Meensel-Kiezegem '44" neemt deel in de rouw van deze mooie familie en biedt zijn innige deelneming aan.*

Reactie op een Krantenbericht.

Toen burgemeester Beeken naar de koning moest om het erediploma "Stad of gemeente slachtoffer van oorlogsfeiten '40-'45" met herinneringslint in ontvangst te nemen, verscheen een artikel in het Nieuwsblad waarin weergekeerde van de kampen Louis Clinckx zijn mening te kennen gaf. Hij zei o.a.: "Jaren later zouden met het infohuis in Meensel-Kiezegem en het oorlogsmuseum in Tielt initiatieven genomen worden om de oorlogsgruwel levend te houden." Nog niet zo lang geleden bleek plots dat mijn naam in heel het gebeuren gewoon niet voorkwam. Alsof ik nooit had bestaan.

De "Stichting M-K'44" zou hier toch in alle vriendschap willen op reageren. In het Vredesmuseum in Huize Hageland (want zo is de naam ervan) staan tegen de overloop (zoldering) al de foto's en gegevens van de slachtoffers. Ook van hen die weerkeerden en, hoewel van een andere gemeente, maar opgepakt in Meensel-Kiezegem. Zo staat er naast de foto van Louis het volgende: "Louis Clinckx terug uit Eilenburg 05-06-45."

Ook nog in 2002 ter gelegenheid van Erfgoedweekend in april had er een panelgesprek plaats in het conciergegebouw van Huize Hageland met schepen Eric Loddewijckx, Alfred Van Sina, Guido Hendrickx, Achiël Veugelen en als moderator Oktaaf Duerinckx. Dezelfde avond kwam ook Louis Clinckx, die wij uitgenodigd hadden, aan het woord.

Hij belichtte de "smerige" rol die collaborateurs speelden en de onbarmhartige houding van de bewakers in de kampen. Hij had het ook zeer moeilijk met ontkenkende zwarten en meelopers. Dus beste vriend Louis voor ons heb jij altijd bestaan en hebben wij ervoor gezorgd dat het zo zal blijven.

Filmnieuws: "Der Untergang"

Weer lopen de bioscopen vol en deze maal niet voor een fantasiefilm genre "The Lord of the Ring" of "Harry Potter", maar voor één van de pijnlijkste histories uit de geschiedenis: "De Ondergang", een Duitse film van regisseur Oliver Hirschbiegel, naar de boeken van Joachim Fest en het dagboek van zijn jonge secretaresse Traudl Junge, geeft de laatste dagen weer van Adolf Hitler. Dat sommigen beweren dat de figuur van Hitler te menselijk is voorgesteld willen we toch afdoen als een niet tegemoetkomen aan een vooroordeel. Het komt zelfs zo over dat de enige menselijke trekken die het grootste monster van de 20ste eeuw had, de idee versterken dat het hier om een gewiekste intrigant gaat die maar twee zaken voor ogen had: ongebreidelde macht en een drang om "untermenschen" uit te roeien, daar hij ze beschuldigde van alles wat mis ging in zijn maatschappij. De gespeelde menselijkheid die hij soms tentoonspreidde was samen met zijn uitgekiende charme en onovertreffelijke overredingskracht zijn sterkste wapen, waar zelfs illustere geesten met ogen open de donkere zijde niet van inzagen. Als hij, wanneer alles voor hem verloren is, uitroept: "Als je de oorlog verliest maakt het niet uit dat het volk mee ten onder gaat. Ik kan er geen traan voor laten, omdat het niet anders verdient" dan voelt men echt een siddering door de zaal gaan door het effect van zoveel waanzin. Ondanks het feit dat deze film pijn doet en akelig realistisch overkomt, is het toch een must. Bruno Ganz, een schitterende acteur, vertolkt of is zelfs angstaanjagend Hitler.

Ook jongeren zouden deze film moeten zien: voor hen zal het waarschijnlijk onbegrijpelijk zijn dat dergelijke situaties zich hebben voorgedaan, dat één man alles in handen had. Op het moment van dergelijke vraagstelling is het nodig hier verder op in te gaan en de voorgeschiedenis mee te delen.

Een aanrader is dan ook weer een minder bekende film. Over Hitler tijdens de oorlog bestaat er voldoende materiaal. Echter over de periode tussen de twee wereldoorlogen is er weinig. Daarom is de film "Hitler, The Rise of Evil" een nuttig middel om de opgang van een dictator mee te maken. Hoewel engels gesproken geeft deze film toch duidelijk het cynisme en de berekendheid weer van een man die er niet voor terugdeinsde zijn vrienden en nauwste medewerkers van kant te maken als ze niet meer in zijn plaatje pasten. (Deze film is verkrijgbaar op DVD bij Moviepower).

Wandeling van de Globetrotters: 6 februari 2005

De steeds schitterende wandeling van de Hagelandse Globetrotters start traditiegetrouw vanuit de Gemeenschapsschool in Sint-Joris-Winge. Het parcours biedt de mooiste Hagelandse vergezichten en pittoreske plaatsjes aan en is geschikt voor iedereen. Zo je niet wil wandelen ben je er toch de hele dag welkom. Ook nu werkt de Stichting M-K'44 mee met een tentoonstelling (opgebouwd door Marc Cauwbergs, Rudi Peeters en Rik Callaerts), een videovertoning en de mogelijkheid boek en/of film aan te schaffen en in te schrijven voor onze achtste herdenkingsreis. Het is er steeds een gezellige drukte en een ideale gelegenheid om eens van gedachte te wisselen bij een hapje en/of een drankje.

Reis naar Normandië

Na de succesvolle vierdaagse reis naar de stranden van Normandië twee jaar geleden, wordt dit jaar een nieuwe uitstap naar deze streken gepland. Deze zal doorgaan van 24 tot 27 juli 2005. Deze tocht biedt u een volledig overzicht van de gebeurtenissen van 6 juni 1944. Het is een belevenis om dit mee te maken en heel wat wordt duidelijker wanneer je de namen hoort zoals: St-Mère-Eglise, Utah, Omaha, Pointe du Hoc, Arromanches, Pegasus bridge, Pont des Belges enz. Het is een aanrader, zoals de vorige reizigers stuk voor stuk beamen. We zouden echter zo snel mogelijk een aantal moeten weten om de nodige accommodaties kunnen te regelen. Wie geïnteresseerd is kan gegevens verkrijgen bij onze comitéleden en in het bijzonder bij Oktaaf Duerinckx die deze reis begeleidt.

Nacht van de Geschiedenis in Sint-Joris-Winge

Het Davidsfonds van Winge doet mee aan de "Nacht van de geschiedenis". Op dinsdag 22 maart 2005 om 20uur in de Vrije basisschool te Sint-Joris-Winge. Iedereen is van harte welkom.

Deze maal werd aan de "Stichting M-K '44" gevraagd de historie van Meensel-Kiezegem in het daglicht te stellen en vragen van geïnteresseerden te beantwoorden.

Oktaaf Duerinckx zal de situaties van in 1944 toelichten, Ina Stabergh zal enkele gedichten uit haar bundel "Neuengamme, Ik kwam terug" voordragen en het Meensels St-Mattheuskoor brengt de volksliederen van rond de tweede wereldoorlog, die ze al **succesvol brachten bij diverse gelegenheden.**

En nog later.

- Van 29 april tot 8 mei 2005 is er de week van de Amateurskunsten. Leuven, waar op 8 mei mede in dat kader een herdenking van de 60ste bevrijdingsdatum zal plaats vinden , polste al om naast optredens van fanfares, harmonies en diverse koren ook het St-Mattheuskoor te horen krijgen, daar dat het enige koor is dat specifiek deze oorlogsliedereren brengt.
- Ook werd vanuit de stad Diest gevraagd de film "Meensel-Kiezegem '44" te komen vertonen met inleiding en nabespreking.
- *Wij houden u op de hoogte*

Vorige maanden

- De herfstwandeling op 14 oktober 2004 van de Hagelandse Globetrotters in Meensel-Kiezegegem mocht weer op veel belangstelling rekenen. Aan onze tentoonstelling kwamen heel wat wandelaars vragen stellen. Ook het informatiecentrum van de N.C.P.G.R. op de verdieping van het Ontmoetingscentrum werd belangstellend bezocht door vele bezoekers. Ook het boek "Getuigenissen" en vooral het Liederboek was gegeerd door vooral buitenstaanders. Een groep Antwerpenaars nam er zelfs ineens vier van mee.
- Op 22 oktober '44 vertoonden Jos Hoeyberghs en Oktaaf Duerinckx de film "Meensel-Kiezegegem '44" voor een vijftigtal oud-scouts van Leuven. Enkele toeschouwers die toen vanuit Leuven de gebeurtenissen hadden vernomen stelden pertinente vragen, maar wisten ook verbazingwekkende verhalen rond de gebeurtenissen in Leuven en Linden te vertellen. Ook hadden ze gehoord van de werking van Pater Schotsmans bij het verzet in het Leuvense. Natuurlijk moesten we weer de verhouding van de Merckxen met wit en zwart uitleggen (maar dit wordt bijna een routine).
- Op 11 november 2004 werd de herdenkingsplaat in de Maere onthuld. Deze plaat werd later geplaatst bij de plaats waar een vliegtuig viel en de dood veroorzaakte van Melanie Wittemans en Maria Natens. Tijdens die vooronthulling trad ook het St. Mattheuskoor op tot grote tevredenheid van de inrichters. Hun eigen versie van de Brabançonne werd zoals in Diest zeer geapprecieerd.

Inlichtingen en vragen bij:

Guido Hendrickx , Binkomststraat , 56 3391 Meensel-Kiezegegem Tel 016/487878

René Cauwbergs, Glabbeeksesteenweg ,93 3390 Sint-Joris-Winge Tel 016/632460

Alfons Craeninckx, Heuvelstraat, 17, 3390 O.L.V.. Tielt Tel 016/634757

Oktaaf Duerinckx, Karekietenlaan, 30 3010 Kessel-Lo Tel 016/355232

Rudi Peeters, Kerkstraat, 85 3391 Meensel-Kiezegegem Tel 016/635826 GSM 0496/259792

Alfons Vuchelen, Henri Dotremontstraat, 6 3320 Hoegaarden Tel 016/634955 GSM 0479/259792

Betty Vuchelen, Stoopkensstraat, 110 3320 Hoegaarden Tel 016/767936

Ons helpen kan via rekeningnummer 149-0567841-75 "Stichting Meensel-Kiezegegem '44"
(Alvast bedanken we de milde helpers die al storting deden, het was soms verbazend hoeveel euro's er werden overgemaakt. Met deze bijdragen zullen we kortelings wel het einde van de tunnel zien en verder kunnen werken aan museum en evenementen allerhande. Hartelijk dank.)